

telsesvirksomhed, der desuden følges af en bevidst Stræben efter at holde Standsningen af Erhvervslivet gaaende, til Lønnen er trykket rigeligt ned. Jeg forstaaer meget vel, at Pengeverdenen ikke vil engagere sig i den Slags Eksperimenter, men jeg vilde tro, at der var Muligheder for Laan til produktive Arbejder, og, som sagt, skulde det knibe med Støtte fra anden Side — det var jo ikke udelukket —, skal vi støtte Regeringens Optagelse af dette Laan og se ganske bort fra det nuværende Regeringspartis Stilling til et tidligere Statslaan.

Men maa jeg ogsaa i denne Forbindelse for øvrigt sige, at dette Raab paa Lønnedsættelser, som jeg før gjorde et Par Bemærkninger om, forekommer mig at være lige saa forrykt, samfundsøkonomisk set, som den anbefaling, der for nogen Tid siden lød om Indskrænkning i Forbruget gennem den saakaldte Køberstrejke. Det var i Virkeligheden en Forrykthed, for i en Tid, hvor man i Forvejen kan vente Nedgang og Standsninger paa alle mulige Felter, at anbefale Folk bare at vente og ingenting at købe, altsaa Køberstrejke, det maatte standse alting, forudsat at Raadet fulgtes i nævneværdig Grad — og noget blev det vel fulgt. Men ganske paa samme Maade forholder det sig med det Raab paa Lønnedsættelser, der nu lyder.

Lønnedsættelser er virkelig paa ingen Maade i et Samfunds Interesse. Alle Erhvervsgræne, som sælger Varer her i Landet, har tværtimod Interesse i de bedst mulige Arbejderkaar. Og Samfundet, Stat og Kommune, har en ubetinget Interesse i en anstændig Arbejds løn. Og netop nu, hvor der med megen eller liden Ret klages over den udenlandske Konkurrence — nogen Ret er der, som jeg allerede har paavist —, synes jeg, at Kravet om Lønnedsættelser er saa meget mere galt. Thi nedsatte Arbejderløninger maa jo formodentlig betyde, bør i hvert Fald betyde, lavere Priser for Varer her i Landet, og lavere Priser paa Varer her i Landet bevirker atter Stigninger i den danske Kronens Købeevne. Men dette betyder igen Fald for den tyske Valuta, og det betyder altsaa en Skærpelse af den tyske Konkurrence, hvis man virkelig faar sin Villie og faar presset Lønningerne ned her i Landet. Jeg advarer derfor indstændigt imod at fortsætte med dette meningsløse Raab, og jeg advarer navnlig Ministeriet; thi følges Raabet af virkelige Lønnedsættelser, som Arbejdsgiverforeningens Trusel af i Gaar tyder paa, saa bliver Resultatet blot en Forværrelse af hele Situationen.

Maaske — hvis man overhovedet kan tage Tanken om Retfærdighed med i sine Overvejelser —, maaske var der saa ogsaa nogen Grund til at se paa, om ikke Arbejderne havde Krav paa nogen Retfærdighed. I Krigens to første Aar fik Arbejderne ingen som helst Erstatning for den Dyrtid, som voksede Dag for Dag. Senere, i 1916, 1917, 1918, fik de nogen Erstatning, mere eller mindre, men de fik aldrig fuld Erstatning for alle de onde Aar, de gennemlevede; Tabene fra den første Tid, som de ingen Erstatning fik for, fik de aldrig genoprettet ved de senere Erstatninger. Derfor synes jeg, det er brutalt, haardt, ondt og uretfærdigt nu at lægge hele Byrden paa Arbejderne, mens andre gaar fri — og det er vi vel alle enige om, at der er mange andre, som nu snyder sig fra deres Forpligtelser overfor Samfundet. Derfor synes jeg, det er ganske upassende, at Staten gaar forrest i Raabet om Lønnedsættelser, saaledes som det er paatænkt ved de saakaldte Nødhjælpsarbejder, hvis første og væsentligste Formaal har været dette Tryk paa Løn-niveauet. Jeg synes, Staten bør fremskynde alle sine Arbejder og kun lade dem udføre til en passende Betaling, den passende Betaling, som Tarifferne angiver.

Og saa synes jeg i øvrigt, hvad jeg vel bør sige i denne Forbindelse, at Ministeriet i højere Grad, end det synes at ske, bør sikre dansk Erhverv det mest mulige Arbejde og hindre den Import, som ogsaa fra Statsvirksomheders Side har fundet Sted i denne vanskelige Tid. Det er sagt mig — og jeg er vis paa, at her kan jeg faa at vide, hvorledes det forholder sig —, at der er bestilt et Antal Lokomotiver i Tyskland for ikke saa lang Tid siden. Jeg spørger: Er det rigtigt? Den højtærede Trafikminister maa jo vide det, og Trafikministeren maa vel ogsaa vide, at der her i Landet findes i det mindste een Fabrik, som er i Stand til at bygge Lokomotiver, og hvis Arbejdere for Øjeblikket gaar paa Gaden. Det kan godt være, at noget af denne Bestilling har sin Forklaring, det skal jeg ikke benægte; det er muligt, at man havde nogen Interesse i at faa bygget et eller to Lokomotiver i Tyskland, men saa kunde man uden Skade have ladet Resten bygge herhjemme. Dels kunde de bygges paa den Fabrik, jeg hentydede til, dels kunde formodentlig ogsaa Statens egne Værksteder indrettes dertil, hvis der virkelig var nogen Villighed til at beskæftige danske Arbejdere. Der tales ogsaa om Automobiler til Postvæsenet. Jeg ser, at et af de konservative Blade i Dag med stor Beklagelse noterer, at der i stort